

Suvestinė redakcija nuo 2020-01-02

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [42-1379](#), i. k. 1041100NUTA00000285

Nauja redakcija nuo 2020-01-02:

Nr. [1276](#), 2019-12-11, paskelbta TAR 2019-12-18, i. k. 2019-20437

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ORO ERDVĖS ORGANIZAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2004 m. kovo 17 d. Nr. 285

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi, 43 straipsnio 5 dalimi ir atsižvelgdama į 2005 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 2150/2005, nustatantį lankstaus oro erdvės naudojimo bendrąsias taisykles (OL 2005 L 342, p. 20), 2012 m. rugsėjo 26 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 923/2012, kuriuo nustatomos bendrosios skrydžių taisyklės ir veiklos nuostatos dėl oro navigacijos paslaugų ir procedūrų ir iš dalies keičiami Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1035/2011 ir reglamentai (EB) Nr. 1265/2007, (EB) Nr. 1794/2006, (EB) Nr. 730/2006, (EB) Nr. 1033/2006 ir (ES) Nr. 255/2010 (OL 2012 L 281, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. liepos 20 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/1185 (OL 2016 L 196, p. 3), 2015 m. lapkričio 5 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2015/1998, kuriuo nustatomos išsamios bendrųjų pagrindinių aviacijos saugumo standartų įgyvendinimo priemonės (OL 2015 L 299, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. sausio 9 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2018/55 (OL 2018 L 10, p. 5), ir 2014 m. balandžio 29 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 452/2014, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su orlaivių naudojimu skrydžiams, vykdomiems trečiųjų šalių vežėjų, susiję techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros (OL 2014 L 133, p. 12), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. liepos 15 d. Komisijos reglamentu (ES) 2016/1158 (OL 2016 L 192, p. 21), Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

Patvirtinti Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisykles (pridedama).

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

SUSISIEKIMO MINISTRAS

ZIGMANTAS BALČYTIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2004 m. kovo 17 d. nutarimu Nr. 285
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2019 m. gruodžio 11 d. nutarimo Nr. 1276
redakcija)

LIETUVOS RESPUBLIKOS ORO ERDVĖS ORGANIZAVIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato oro erdvės struktūrą ir jos elementus, Lietuvos Respublikos oro erdvės naudojimo reguliavimo sąlygas ir tvarką, leidimų vykdyti skrydžius išdavimo ir atšaukimo tvarką.

2. Taisyklės privalomos visiems juridiniams ir fiziniams asmenims, kurių veikla susijusi su Lietuvos Respublikos oro erdvės naudojimu arba gali kelti pavojų orlaivių skrydžių saugai.

3. Orlaiviai, skrendantys valdomąja oro erdve, gali kirsti Lietuvos Respublikos valstybės sieną oro erdvėje oro eismo paslaugų teikėjo nustatytais oro eismo paslaugų maršrutais arba kitais iš anksto suderintais ir oro eismo paslaugų teikėjo leistais oro keliais.

Orlaiviai, skrendantys nevaldomąja oro erdve pasienio zonoje su Rusijos Federacija ir Baltarusijos Respublika, gali kirsti Lietuvos Respublikos valstybės sieną tik ant jos ribos esančiuose pranešimo punktuose. Orlaiviai, skrendantys nevaldomąja oro erdve pasienio su Šengeno sutarties valstybėmis zonoje, gali kirsti Lietuvos Respublikos valstybės sieną bet kurioje vietoje. Lietuvos kariuomenė turimą informaciją apie orlaivius, ketinančius kirsti Lietuvos Respublikos valstybės sieną ar skraidyti nevaldomojoje oro erdvėje pasienio zonoje, teikia Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnyba) teritoriniam padaliniui (rinktinei), kurio veikimo teritorijoje numatoma skraidyti arba kirsti Lietuvos Respublikos valstybės sieną. Tokios informacijos teikimo tvarka ir sąlygos nustatomos Lietuvos kariuomenės vado ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos vado įsakymu.

4. Tarptautiniai skrydžiai gali būti vykdomi į tuos Lietuvos Respublikos oro uostus ar aerodromus (ir iš jų), kuriuose atliekamos pasienio, muitinės, medicininio karantino, higienos kontrolės ir kitos procedūros. Ši nuostata netaikoma skrydžiams, vykdomiems tarp Lietuvos Respublikos ir kitų Šengeno erdvės valstybių, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikoje laikinai atnaujinama vidaus sienų kontrolė.

5. Orlaivių skrydžiai pasienio zonoje galimi, jeigu laikomasi Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 35 straipsnio 3 dalyje nurodytų reikalavimų.

6. Lietuvos Respublikos oro erdve gali skristi tik orlaiviai, kurių keliamas triukšmas ir emisija neviršija aplinkos ministro ir susisiekimo ministro nustatyto lygio.

7. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

7.1. **Aerodromo skrydžių valdymo zona** – valdomoji oro erdvė, nusidriekusi nuo žemės paviršiaus iki nustatytos viršutinės ribos.

7.2. **Aerodromo skrydžių valdymo rajonas** – skrydžių valdymo rajonas, esantis oro eismo paslaugų maršrutų sankirtoje, netoli nuo vieno ar daugiau didesnių aerodromų.

7.3. **Karinė operacija** – kariniai veiksmai vykdančios strategines ir taktines karines užduotis. Karinė operacija nelaikomos karinės pratybos.

7.4. **Nereguliarusis oro susisiekimasis** – bet kuris komercinis oro susisiekimasis, išskyrus reguliarųjį.

7.5. **Oro eismo paslaugų teikėjas** – Aviacijos įstatymo nustatyta tvarka oro eismo paslaugas teikti paskirtas juridinis asmuo, kuris turi vykdyti ir 2005 m. gruodžio 23 d. Komisijos

reglamente (EB) Nr. 2150/2005, nustatančiame lankstaus oro erdvės naudojimo bendrąsias taisykles, nustatytas oro erdvės valdymo vieneto funkcijas.

7.6. **Reguliarusis oro susisiekimasis** – visi skrydžiai, kuriais reguliariai, pagal paskelbtą tvarkaraštį, nustatytais maršrutais mokamai vežami keleiviai, bagažas, kroviniai ir paštas.

7.7. **Rezervuojamoji oro erdvė** – tam tikram laikui nustatyto dydžio oro erdvė, skirta konkrečiai aviacijos veiklai.

7.8. **Skrydžio planas** – oro eismo paslaugų tarnyboms teikiama atitinkama informacija apie numatomą orlaivio skrydį arba jo dalį.

7.9. **Specialioji sklandymo zona** – nustatyto dydžio oro erdvė, kurią apibrėžtu laikotarpiu reikia aktyvuoti naudojimui išimtinai konkrečioms oro erdvės naudotojams ir kurios vertikaliosios ir horizontaliosios ribos negali būti keičiamos aktyvacijos laiku.

7.10. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Aviacijos įstatyme vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS ORO ERDVĖS STRUKTŪRA

8. Lietuvos Respublikos oro erdvę sudaro:

8.1. oro eismo paslaugų oro erdvė;

8.2. pasienio zona;

8.3. specialiosios veiklos oro erdvė.

9. Informacija apie Lietuvos Respublikos oro erdvės struktūrą skelbiama Lietuvos Respublikos oro navigacijos informaciniame rinkinyje, kurį rengia oro eismo paslaugų teikėjas.

10. Atsižvelgiant į oro eismo intensyvumą, skrydžių srautus, būtinumą ir galimybes teikti oro eismo, ypač skrydžių valdymo, paslaugas, Lietuvos Respublikos oro eismo paslaugų oro erdvė skirstoma į valdomąją ir nevaldomąją.

11. Valdomoji oro erdvė skirstoma į viršutinį skrydžių valdymo rajoną, skrydžių valdymo rajonus, aerodromo skrydžių valdymo rajonus ir aerodromo skrydžių valdymo zonas.

12. Nevaldomoji oro erdvė skirstoma į viršutinį skrydžių informacijos regioną, skrydžių informacijos regioną, oro eismo informacijos rajonus, oro eismo informacijos zonas ir oro eismo zonas.

13. Konkrečias Taisyklių 11 ir 12 punktuose minimas zonas, regionus bei rajonus nustato jiems klases suteikia oro eismo paslaugų teikėjas, atsižvelgdamas į Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos (Čikagos konvencijos) ir tarptautinių sutarčių nuostatas.

14. Pagal skrydžių vykdymo sąlygas Lietuvos Respublikos oro eismo paslaugų oro erdvė skirstoma į klases, žymimas raidėmis nuo A iki G. Skrydžių vykdymo šiose oro eismo paslaugų oro erdvės klasėse sąlygas ir reikalavimus nustato Lietuvos transporto saugos administracija (toliau – LTSA).

15. Specialiosios veiklos oro erdvė skirstoma į:

15.1. draudžiamąsias zonas;

15.2. ribojamąsias zonas;

15.3. pavojingąsias zonas;

15.4. rezervuojamąją oro erdvę;

15.5. laikinai išskirtas zonas;

15.6. specialiąsias sklandymo zonas.

16. Rezervuojamąją oro erdvę, laikinai išskirtas zonas ir specialiąsias sklandymo zonas nustato oro eismo paslaugų teikėjas.

III SKYRIUS ORO ERDVĖS NAUDOJIMAS

Reguliarusis oro susisiekimas

17. Dvišalėje sutartyje nustatyta tvarka paskirti arba pagal Aviacijos įstatymo 44 straipsnio 2 dalį gavę laikiną leidimą užsienio valstybių oro vežėjai, prieš pradėdami vykdyti reguliarųjį oro susisiekimą, taip pat ne vėliau kaip prieš 30 kalendorinių dienų iki naujo skrydžių sezono pradžios (vasaros sezono pradžia – paskutinis kovo sekmadienis; žiemos sezono pradžia – paskutinis spalio sekmadienis) privalo pateikti LTSA šiuos dokumentus ir informaciją:

17.1. skrydžių tvarkaraštį;

17.2. siūlomus vežimo tarifus ir jų taikymo sąlygas;

17.3. civilinės atsakomybės, keleivių, bagažo ir krovinių draudimo sertifikatų kopijas.

18. LTSA gali pareikalauti ir papildomų, nenurodytų Taisyklių 17 punkte, dokumentų ar informacijos, reikalingų sprendimui dėl leidimo išdavimo priimti.

19. Apie numatomą skrydžio nukrypimą nuo skrydžių tvarkaraščio, atsisakymą skristi, maršruto pakeitimą, taip pat apie papildomus skrydžius ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki skrydžio būtina pranešti LTSA ir gauti jos sutikimą tai pakeisti.

20. LTSA turi nedelsdama informuoti oro eismo paslaugų teikėją apie išduotus ir panaikintus leidimus ir oro vežėjų pateiktus skrydžių tvarkaraščius ir jų pakeitimus.

Nereguliarusis oro susisiekimas

21. Paraišką gauti Aviacijos įstatymo 45 straipsnio 2 dalyje nurodytą leidimą vykdyti nereguliaruosius skrydžius LTSA turi pateikti oro vežėjas, faktiškai eksploatuojantis orlaivį, ar jo įgaliotas asmuo.

22. Leidimas gali būti duodamas:

22.1. vienam skrydžiui;

22.2. skrydžių grandinei iki 4 skrydžių;

22.3. skrydžių grandinei, kurią sudaro daugiau kaip 4 skrydžiai.

23. Paraiškoje turi būti nurodyta:

23.1. oro vežėjo pavadinimas, buveinė, teisinė forma, įgalioto asmens vardas ir pavardė, telefono ryšio numeris ir elektroninio pašto adresas;

23.2. orlaivio tipas, nacionalinė priklausomybė ir registravimo ženklai;

23.3. reiso numeris;

23.4. užsakymo rūšis;

23.5. keleivių skaičius, krovinių kiekis ir aprašymas;

23.6. skrydžio užsakovo pavadinimas, buveinė, teisinė forma, įgalioto asmens vardas ir pavardė, telefono ryšio numeris ir elektroninio pašto adresas;

23.7. visas skrydžio maršrutas;

23.8. visas skrydžio grafikas.

24. LTSA prireikus gali pareikalauti papildomos informacijos, reikalingos sprendimui dėl leidimo išdavimo priimti.

25. Paraiška turi būti pateikiama lietuvių arba anglų kalba.

26. Leidimas užsienio šalies orlaiviui vykdyti nereguliarųjį komercinį skrydį į Lietuvos Respubliką gali būti suteiktas, jeigu šalis, kurioje šis orlaivis įregistruotas, leidžia tokius pat Lietuvos Respublikos orlaivių skrydžius į savo teritoriją.

27. LTSA nedelsdama informuoja apie išduotus leidimus oro eismo paslaugų teikėją, taip pat Karinių oro pajėgų vadą ar jo įgaliotą karininką ir pateikia jiems Taisyklių 23 punkte nurodytą informaciją.

28. Jeigu yra pagrindo manyti, kad nereguliarųjį oro susisiekimą vykdomas orlaivis gabena draudžiamą krovinį, krašto apsaugos ministro įgalioto pareigūno nurodymu tokiam orlaiviui gali

būti uždrausta įskristi į Lietuvos Respubliką arba jis gali būti nutupdytas patikrinti. Krašto apsaugos ministro įgaliotas pareigūnas nedelsdamas informuoja apie tai LTSA ir oro eismo paslaugų teikėją.

Užsienio šalių valstybės orlaivių skrydžiai

29. Oro eismo paslaugų teikėją apie išduotus ir panaikintus leidimus vykdyti užsienio šalių valstybės orlaivių skrydžius ir atsisakymą juos išduoti nedelsdami informuoja:

29.1. krašto apsaugos ministras ar jo įgaliotas asmuo – apie leidimus vykdyti Aviacijos įstatymo 46 straipsnio 2 dalyje nurodytų šalių valstybės orlaivių skrydžius;

29.2. Užsienio reikalų ministerija – apie leidimus vykdyti skrydžius, nurodytus Aviacijos įstatymo 46 straipsnio 2 ir 7 dalyse.

30. Krašto apsaugos ministras nedelsdamas informuoja oro eismo paslaugų teikėją apie skrydžius, numatytus Aviacijos įstatymo 46 straipsnio 4 dalyje.

IV SKYRIUS ORO ERDVĖS NAUDOJIMO REGULIAVIMAS

31. Oro erdvės naudojimo pirmenybė suteikiama:

31.1. orlaiviams, kurių įgula praneša, kad orlaivio saugai ir (arba) jame esančių asmenų sveikatai ar gyvybei gresia pavojus;

31.2. kariniams orlaiviams, atliekantiems oro erdvės gynybos funkcijas;

31.3. orlaiviams, vykdančioms skubios medicinos pagalbos skrydžius;

31.4. orlaiviams, vykdančioms paieškos ir gelbėjimo darbus;

31.5. orlaiviams, vykdančioms žvalgomojusius (inspekcinčius) skrydžius pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ar kitus jos tarptautinius įsipareigojimus;

31.6. orlaiviams, vežantiems labai svarbius asmenis;

31.7. orlaiviams, vykdančioms kitus skrydžius, kuriems būtina užtikrinti specialiąją saugą;

31.8. orlaiviams, vykdančioms viešosios tvarkos palaikymo bei teisėsaugos užduotis, kai šioms užduotims atlikti būtina neatidėliotina skuba.

32. Oro erdvės naudojimo pirmenybė suteikiama atsižvelgiant į civilinės aviacijos skrydžių saugos reikalavimus.

33. Lietuvos Respublikos, kitų Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (NATO) ir Europos Sąjungos valstybių karinių operacijų tikslais arba karo metu oro erdvės naudojimo pirmenybė suteikiama kariniams orlaiviams.

34. Laikinais išskirtų ir specialiųjų sklaidymo zonų užsakymo, informavimo apie planuojamą vykdyti veiklą pavojingose zonose, kuriose gali būti nesaugu skraidyti orlaiviams, ir informacijos apie numatomus karinių orlaivių skrydžius ribojamosiose zonose pateikimo, vykdančioms oro erdvės valdymą, tvarką, suderinę su Lietuvos kariuomenės vadu, nustato oro eismo paslaugų teikėjas.

35. Skristi draudžiamojame arba ribojamojoje zonoje orlaiviams galima tik turint Lietuvos kariuomenės vado nustatytą tvarką išduotą leidimą ir laikantis jame nustatytų apribojimų ir sąlygų.

36. Paraiškas nustatyti rezervuojamąją oro erdvę turi teisę pateikti Lietuvos kariuomenės vadas ar jo įgaliotas asmuo, Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadas ar jo įgaliotas asmuo, fiziniai ar juridiniai asmenys, vykdančioms aviacijos sporto, orlaivių gamybos, kai būtina atlikti bandomuosius skrydžius, aviacijos specialistų rengimo ar kitą su skrydžių vykdymu susijusią veiklą.

Oro erdvės rezervavimo sąlygas ir tvarką nustato oro eismo paslaugų teikėjas, suderinę su LTSA ir Lietuvos kariuomene.

Sprendimas rezervuoti oro erdvę priimamas atsižvelgiant į bendrus oro erdvės naudotojų poreikius ir atitiktį skrydžių saugos reikalavimams.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

37. Taisyklėse nurodytų leidimų ir paraiškų formas, išskyrus leidimo vykdyti užsienio šalių valstybės orlaivių skrydžius formą, tvirtina LTSA direktorius.

38. Orlaivių įgulų pokalbiai su skrydžių vadovais vyksta lietuvių arba anglų kalba. Įgulų pokalbiai su skrydžių vadovais vyksta laikantis nustatytos radijo ryšio frazeologijos.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1276](#), 2019-12-11, paskelbta TAR 2019-12-18, i. k. 2019-20437

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [700](#), 2006-07-11, Žin., 2006, Nr. 77-3009 (2006-07-14), i. k. 1061100NUTA00000700

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 17 d. nutarimo Nr. 285 "Dėl Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [330](#), 2008-04-09, Žin., 2008, Nr. 44-1654 (2008-04-17), i. k. 1081100NUTA00000330

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 17 d. nutarimo Nr. 285 "Dėl Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [981](#), 2009-09-02, Žin., 2009, Nr. 108-4544 (2009-09-10), i. k. 1091100NUTA00000981

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 17 d. nutarimo Nr. 285 "Dėl Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1125](#), 2011-09-28, Žin., 2011, Nr. 119-5629 (2011-10-01), i. k. 1111100NUTA00001125

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 17 d. nutarimo Nr. 285 "Dėl Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1054](#), 2013-11-20, Žin., 2013, Nr. 120-6077 (2013-11-23), i. k. 1131100NUTA00001054

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 17 d. nutarimo Nr. 285 "Dėl Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [978](#), 2015-09-16, paskelbta TAR 2015-09-17, i. k. 2015-13935

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 17 d. nutarimo Nr. 285 „Dėl Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1094](#), 2015-10-19, paskelbta TAR 2015-10-22, i. k. 2015-16637

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 17 d. nutarimo Nr. 285 „Dėl Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [27](#), 2017-01-11, paskelbta TAR 2017-01-16, i. k. 2017-00925

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 17 d. nutarimo Nr. 285 „Dėl Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1166](#), 2018-11-21, paskelbta TAR 2018-12-03, i. k. 2018-19555

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 17 d. nutarimo Nr. 285 „Dėl Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

10.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1243](#), 2018-12-05, paskelbta TAR 2018-12-12, i. k. 2018-20329

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 17 d. nutarimo Nr. 285 „Dėl Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

11.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1276](#), 2019-12-11, paskelbta TAR 2019-12-18, i. k. 2019-20437

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 17 d. nutarimo Nr. 285 „Dėl Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo